

16. Tikrinių daiktavardžių rašyba

IŠMANUSIS GŪGLIS PRIMENA!

- Didžiąja raide pradedamas pirmasis kiekvieno sakinio žodis.
- Didžiąja raide rašomi tikriniai daiktavardžiai: asmenų, gyvūnų, astronominių ir geografinių objektų vardai, įstaigų ir kiti pavadinimai.
- Sutartiniai spaudinių, meno kūrinių, mašinų, prekių, įmonių, organizacijų ir kt. pavadinimai rašomi kabutėse.

1. Rask ir pabrauk tikrinius daiktavardžius. Parašyk juos taisyklingai.

Ruduo, antanas, pavasarėlis, lietuviai, maironis, angelas, dievai, marsas, paukščių takas, europinis, vidurinė azija, baltijos jūra, paryžietė, latvių kalba, pietūs, lietuvis, bankas, kuršių marios, žvaigždė, respublikinis, žmonija, kaukazas, laumė, kaunietis, arktis.

(10 taškų)

2. Kur reikia, padėk kabutes.

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
Kino teatras Romuva
Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija
Berniukų choras Ažuoliukas
Lietuvos dailininkų sąjunga
Kauno Žalgirio klubas
Kauno Jono Jablonskio gimnazija
Kauno Saulės gimnazija
Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus
Saldainiai Raudonoji aguona
Parduotuvė Šilas
Lietuvos Respublikos Seimas
Laisvalaikio ir pramogų centras Akropolis
UAB Buitinė technika
Telefonas Samsung
Knyga Nevykėlio dienoraštis

(10 taškų)

3. Kurie daiktavardžiai yra tikriniai, kurie – bendriniai? Nurodyk rodykle.

**Tikriniai
daiktavardžiai**

Miestas
Tauragė
Ragana
Aušrinė
Žvaigždynas
Brisius
Vandenynas
Suvalkietis
Dzūkija
Lenkija

**Bendriniai
daiktavardžiai**

(10 taškų)

4. Su kiekvienu žodžiu sugalvok sakinį ar žodžių junginį, kuriame tas žodis būtų bendrinis, ir sakinį, kuriame jis būtų tikrinis (linksnį galima keisti). Sakinius parašyk.

Šilas

Saulė

Kregždutė

Eglė

Perkūnas

Rytai

Panemunė

Aukštaičių kraštas

Naujieji

Didysis

(10 taškų)

17. Įvairių laipsnių būdvardžių rašybos ypatumai

IŠMANUSIS GŪGLIS PRIMENA IR PERSPĖJA!

- Būdvardžių aukštesniojo laipsnio priesaga yra *-esn-*, aukščiausiojo – *-iaus-*.
- Saugokis klaidos – po minkštojo priebalsio neparašyk *-iasn-* arba *-eus-*!

1. Surašyk būdvardžius į lentelę.

Lėčiausias, lieknas, aukštesnė, sudėtingas, paprasčiausias, kantri, minkščiausia, gilesnis, puikesni, tolimesnės.

Nelyginamasis laipsnis	Aukštesnysis laipsnis	Aukščiausiasis laipsnis

(10 taškų)

2. Parašyk aukštesniojo ir aukščiausiojo laipsnio būdvardžius.

Gražus

Mielas

Protingas

5 Išmani

Žalia

Kūrybinga

Tylūs

Margi

Įdomios

Skaisčios

(10 taškų)

3. Įrašyk praleistas raides.

1. Akys už pilvą édr____snės, už rankas gobš____snės. 2. Alkanam ir sausa duona už medų skan____snė. 3. Ašarų vanduo už jūrų vandenį sūr____snis, motinos ašaros už akmenį sunk____snės. 4. Bjaur____usi darbai tams____usią naktį mėgsta. 5. Būk kuklus su sen____sniu, mandagus su jaun____sniu – ir priešai tave pagirs. 6. Blogai, kai Dievas supyksta, bet blog____usia, kai sąžinė išnyksta.

(10 taškų)

4. Rask ir pabrauk klaidas. Žodžius, kuriuose radai klaidų, parašyk taisyklingai.

Tankiausias miškas, siauresnis kelias, griežčėusia mokytoja, eikliasnis žirgas, gardžiausia sriuba, stačėusias kalnas, šviesiasni plaukai, aštriausias peilis, balčiausia pūga, alkaniasnė mergaitė, sunkiausi darbai, ankščiausias rytas, karščiausia vieta, draugiškiause klasė, žiauriasni žmonės, darpščiausias sargas, smalsiausi mokiniai, toliasnė eiga.

18. Įvardžiuotiniai būdvardžiai

IŠMANUSIS GŪGLIS PRIMENA IR PERSPĖJA!

- Įvardžiuotiniai būdvardžiai padaromi prie paprastųjų būdvardžių galūnių prijungiant įvardžių *jis, ji, jie* jos formas, todėl jie turi dvigubas galūnes.
- Įvardžiuotinių būdvardžių moteriškosios ir vyriškosios giminės vienaskaitos galininke ir daugiskaitos kilmininke rašomos dvi nosinės balsės.
- Įvardžiuotinių būdvardžių moteriškosios giminės vienaskaitos įnagininke ir daugiskaitos galininke rašoma viena nosinė balsė.
- Įvardžiuotinių būdvardžių vienaskaitos naudininke ir vietininke nosinės balsės nerašomos!

1. Įrašyk vyriškosios giminės įvardžiuotinių būdvardžių vienaskaitos ir daugiskaitos linksnių galūnes.

Vienaskaita

- V. kas? gerasis brolis
K. ko? ger_____ brolio
N. kam? ger_____ broliui
G. ką? ger_____ brolių
Įn. kuo? ger_____ broliu
Vt. kur? ger_____ brolyje
Š. ! gerasis broli

(10 taškų)

Daugiskaita

- V. kas? gerieji broliai
K. ko? ger_____ brolių
N. kam? ger_____ broliams
G. ką? ger_____ brolius
Įn. kuo? ger_____ broliais
Vt. kur? ger_____ broliuose
Š. ! gerieji broliai

2. Įrašyk moteriškosios giminės įvardžiuotinių būdvardžių vienaskaitos ir daugiskaitos linksnių galūnes.

Vienaskaita

- V. kas? margoji juosta
K. ko? marg_____ juostos
N. kam? marg_____ juostai
G. ką? marg_____ juostą
Įn. kuo? marg_____ juosta
Vt. kur? marg_____ juostoje
Š. ! margoji juosta

(10 taškų)

Daugiskaita

- V. kas? margosios juostos
K. ko? marg_____ juostų
N. kam? marg_____ juostoms
G. ką? marg_____ juostas
Įn. kuo? marg_____ juostomis
Vt. kur? marg_____ juostose
Š. ! margosios juostos

3. Įrašyk įvardžiuotiniuose būdvardžiuose praleistas balses.

1. Visada su meile prisimenu savo sen____j____ mokytoją. 2. Vakarop keliautojai priėjo did____j____ tarpeklį. 3. Lietuvos miškuose beveik nebeliko paprast____j____ lūšių. 4. Iš šilt____j____ kraštų jau sugrįžo gandrai. 5. Pamojo mergelė jaun____j____ m berneliui balta rankele. 6. Mergaitė visiems gyrėsi nauj____j____ rankine. 7. Karališk____j____ gulbei žiemoti Lietuvoje yra per šalta. 8. Visada su šypsena prisimenu linksm____s____ vaikystės drauges. 9. Varžybos vyko didž____j____ me stadione. 10. Sode mama augina ankstyv____s____s braškes.

(10 taškų)

4. Pabrauk įvardžiuotinių būdvardžių rašybos klaidas. Žodžius, kuriuose yra rašybos klaidų, parašyk taisyklingai.

Giliajame ežere, sraunųjį upelį, tolimajame žvaigždyne, didijį karžygį, vikriajam paugliui, tikrąją meilę, išmintingajam mokslininkui, puošniąją skrybėlę, vyresniąją seserimi, tankiajame krūme, šviesiaja suknele, vėlyvųjų aviečių, miškingąsias vietas, sunkiųjų darbų, meilųjį kačiuką, gimtąja kalbą, pilkąja pelėda, baltasias meškas, juodąja skraiste.

(10 taškų)